

ribar. No tinc el llatí (entengui's, el llatí senzill), com a llengua molt difícil, ans el contrari, per al nostre país la crec més fàcil que l'estudi de l'anglès (per exemple) i parlo de l'anglès perquè el francès, entre nosaltres, qui més bé qui més malament, tots el coneixem, al menys per a llegir-lo i en ésser neollatins com som i havent estudiat en els primers anys de batxillerat uns rudiments de llatí, encara que la major part se'ns hagin oblidat, no crec molt difícil de tornar-los a revifar.

Per l'estudi de la ciència actual, el llatí de Ciceró no és pràctic, i el mateix metge del Cèsar amb seguretat no el parlava en aquell temps, avui s'hauria de modernitzar i fer-hi entrar un bon nombre de paraules d'origen no llatí per expressar conceptes nous, com hauríem d'entrar a l'Esperanto o a l'idioma viu que s'adaptés.

Si deia que fóra necessari una generació per al seu estudi o sigui que abans tots els metges estessin preparats per a llegir, escriure i parlar en llatí, havia de passar molt de temps, volia dir que la major part d'aquest temps, hauria d'ésser emprat a convèncer als contraris del mateix, tota vegada que si descomptem el xinès o el japonès no hi ha idioma tan difícil que necessiti el seu estudi una generació.

Els pobles no llatins s'assimilen a les llengües neollatines amb força facilitat i si s'han après l'Esperanto amb 15 dies, el qual idioma té un 60 per 100 d'arrels llatines, no creiem els costés molt d'arribar a conèixer el llatí, i encara restava el recurs de fer un llatí, la construcció d'idioma del qual fos, semblant a l'Esperanto per a facilitar més la tasca (idea de Mr. Michaux).

Si un japonès troba ara que de tots els idiomes coneguts el més fàcil per a ell és l'Esperanto, això és degut a la facilitat de la gramàtica sense irregularitats i naturalment com no hi ha cap altre idioma viu que reuneixi aquestes condicions és ell el més senzill. Amb tot, no estaria de més a més de saber allò que li havia de costar d'estudiar-lo, tota vegada que primerament hauria de conèixer una gramàtica, saber allò que és un verb, un adverbi, un adjectiu, un nom, un pronom, un article, les conjugacions, les declinacions, etcètera, etc., i després, una vegada conegut tot això, aplicar-ho a l'estudi de l'esperanto.

Qui conegui bé una gramàtica sigui de l'idioma que sigui podrà saber l'esperanto en 15 dies, però el que vol estudiar aquest idioma, si no està ben fort de gramàtica li costarà força temps, tant de temps com necessiti per a dominar la gramàtica.

Que l'Esperanto hagi demostrat allò pràctic de la seva existència en Congressos i en publicacions internacionals serveix com argument per a decantar-se al seu favor, però també del llatí podria dir-se el mateix en el seu temps i encara que aleshores no s'estilaven els Congressos, els llibres que es publicaven eren llegits per tot el món i els professors podien en facilitat canviar de lloc, i ésser compresos per tot home de ciència.

La proposta de què fos el llatí l'idioma científic universal, la va fer el Dr. Dartigues, de París, en ocasió de les jornades medicals de Tolosa l'any 1925, més tard, en 1928, tornà a la "Medecine Internationale", no tardant en ésser acceptada per la Unió Medical Llatina, la qual revista U. M. F. I. A. publicà a l'abril del 1929, uns resums en llatí deguts a la ploma de l'entusiasta de la idea Dr. Ruffier, de París, i del qual doctor li conec publicats dos articles a favor d'aquest idioma, i ells han estat els qui m'han inspirat aquest resum.

El Dr. Ruffier comença dient que el seu article "Le latin langue scientifique universelle", primer dels dos publicats, fou objecte de molt d'interès, d'algunes aprovacions i de forces crítiques, pel que recomana, abans d'aprovar o de negar, d'estudiar fredament la qüestió.

Creu que per a parlar amb francesos, el millor és el francès, amb tot, quan el tema sigui prou interessant o el treball hagi de passar les fronteres, aleshores estima que seria més servible el llatí, ja que solament es reduiria a una traducció i d'altra manera, seran precises tantes traduccions com llengües hi hagin.

En el món hi han els metges entre les persones que més s'interessen pel progrés científic i no patrien gaire davant d'un article escrit en llatí senzill i correcte; és més, creu que amb una petita pràctica o només s'acostumés a llegir en les revistes professionals articles tractant d'afers ben coneguts, tot metge arribaria ràpidament a tenir les suficients nocions per a beneficiar-se, en